

CRÈDIT VARIABLE TIPIFICAT - ESO ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

Departament d'Ensenyament

Direcció General d'Ordenació Educativa - Servei d'Ordenació Curricular

ESTUDI D'UN PROCÉS INDUSTRIAL PROPER

Els diferents entorns comarcals de Catalunya permeten de proporcionar exemples de processos industrials adequats per realitzar en aquest crèdit. En general, hom pot pensar, per exemple, en l'estudi i reproducció d'un procés d'obtenció d'un producte de consum a partir del tractament d'una matèria primera o en l'estudi i reproducció d'un procés de fabricació i embalat d'un objecte senzill a partir de materials ja transformats. De vegades no serà possible, ni necessari, reproduir completament el procés i, en aquest cas, caldrà preveure quines fases s'incorporaran ja fetes o s'abandonaran; però sempre mantenint la visió de conjunt del procés.

A l'hora de programar i impartir aquest crèdit, s'haurien de tenir en compte diferents aspectes:

De caràcter general.

- Aquí l'essencial és el procés tecnològic, el fet d'adquirir visió de conjunt del procés industrial que s'estudia; cada una de les fases és important en la mesura que forma part d'una successió d'accions que persegueixen una realització final.
- Cal una especial atenció als continguts de procediments, sobretot perquè es treballen els procediments propis de la tecnologia.
- A l'hora de planificar el procés a reproduir a l'aula de tecnologia no s'ha de tenir por a incorporar-hi components elaborats en sèrie a l'exterior o a donar a fer determinades operacions a fora; primera, perquè això passa en molts processos industrials, i segona, perquè l'important és seguir el procés de cap a cap, no el deturar-se en determinades fases.
- Si el repartiment de temps demana prioritzar unes fases sobre les altres, caldrà reforçar les de disseny i planificació global sobre les de realització concreta.

Pel que fa a la visita a la indústria.

- Saber exactament què es va a veure i com es veurà.
- Advertir als amfitrions que els alumnes estudien tecnologia general, no formació professional, i que això determina l'objectiu de la visita: adquirir visió de conjunt del procés.
- Portar una guia d'observació per a complimentar-la durant el recorregut.

- Anar fent l'esbós del diagrama de flux durant la visita.
- Durant el recorregut, i com a acotació de l'explicació que facin els amfitrions, el professorat ha de destacar el que és essencial del que és auxiliar.

Pel que fa a la reproducció del procés a l'aula de tecnologia.

- No cal dir que és convenient que el professor l'experimenti primer; de vegades, petits problemes poden fer que els nois es decepcionin tot hi haver fet bons projectes.
- No es triaran ni processos massa complicats, ni processos que concentrin l'interès en les destreses de fabricació: l'important és el procés complet, no la tècnica d'obtenció o fabricació.
- El disseny del producte o de l'embalatge és una bona oportunitat per a un treball interdisciplinari amb l'àrea d'ensenyament artístics.
- L'obtenció de determinats productes és una bona oportunitat per a un treball interdisciplinari amb l'àrea de ciències.

Les diferents unitats didàctiques que podrien constituir el crèdit poden seqüenciar-se segons les pautes següents:

- a) A l'aula de tecnologia: Visió general de la indústria que es visitarà. Recordatori i il·lustració de les operacions unitàries que es veuran durant la visita o explicació d'alguna no estudiada prèviament.
- b) Treball de camp: Visita a una indústria parant més atenció a la identificació ordenada de les diferents fases del procés de fabricació que no pas a les singularitats de cada un d'ells. Caldrà preveure un guió de treball per a la visita; és imprescindible realitzar un diagrama de flux del procés industrial observat.
- d) A l'aula de tecnologia: Proposta marc del professorat per a la reproducció a escala pilot del procés industrial estudiat. Confecció d'un diagrama de flux de tot el procés a realitzar. Elecció per part de l'alumnat dels aspectes variables o escollibles del procés.
- e) Fer -amb o menor grau de dificultat- la recerca d'informació sobre el producte a obtenir o elaborar (propietats físiques i químiques dels materials, ofertes existents al mercat, costos, formes de presentació, possibles usuaris, impacte ambiental, etc.).
- f) Redacció d'un projecte senzill que inclogui:
  - Descripció del producte a obtenir.
  - Descripció dels processos a seguir.
  - Previsió de matèries primeres necessàries.
  - Croquis dels equips i aparells a emprar.
  - Càlcul de materials.
  - Càlcul econòmic.
  - El repartiment de tasques entre grups d'alumnes, amb indicació del moment en què els diversos equips han de confluïr.
- g) Obtenció o fabricació del producte o objecte.
- h) A l'aula i a l'exterior: Test del producte obtingut (anàlisi, assajos, contrastació dels possibles usuaris).
- i) Avaluació de tot el procés.

Per a l'avaluació, òbviament caldrà tenir presents els objectius del crèdit. No es pot deixar tot el pes de l'avaluació en l'èxit del producte final perquè el disseny i el

procés és important, però és bo que els alumnes experimentin que en el món de la tecnologia, finalment, compten les realitzacions rendibles més que els bons projectes.

A tall d'exemple, es proposen els següents processos de dificultat diversa:

- Elaboració i envasat d'un producte alimentari.
- Disseny i fabricació de targetes amb xip musical.
- Elaboració i envasat de productes cosmètics (xampú, pintallavis...).
- Elaboració i envasat de productes de neteja (sabó, abrillantador...).
- Fabricació de petits artefactes elèctrics o electrònics (carregador de piles, alarmes, detectors, temporitzador...).
- Disseny i fabricació d'articles d'escriptori o estris domèstics (posallàpissos, anotador, organitzador, joguines, clauers...).

És evident que aquests crèdit, ajuda a assolir diferents objectius generals de l'Àrea de Tecnologia, principalment el cinquè (analitzar i descriure la utilitat d'un procés de fabricació), el sisè (projectar i construir objectes tecnològics senzills fonamentant-se en la realitat) i l'onzè (extrapolar la fabricació artesanal d'un material o objecte a un sistema de producció industrial).
